

Pracovná skupina pre SPP

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 2. februára 2024

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Pracovná skupina pre SPP

Predseda: Predseda Karl Bauer (AT).

Podrobný popis aktivity:

Príprava na Občiansky dialóg (CDG) Európskej komisie k SPP (5. 2. 2024)

Predsedajúci informoval o usporiadaní CDG so zameraním na potravinové zabezpečenie. Upozornil na prebiehajúce protesty poľnohospodárov a na to, že nie je možné meniť pravidlá po pár rokoch, najprv je nutné poriadne implementovať súčasné pravidlá.

Sekretariát ďalej referoval, že pôjde už o druhý CDG k budúcej SPP a bude sa týkať 3 hlavných tém: potravinové zabezpečenie a využívanie pôdy, spravodlivé ceny pre producentov a spotrebiteľov, potravinové prostredie a potravinové zabezpečenie.

Podľa sekretariátu C-C je kľúčovým prvkom zaistenia potravinového zabezpečenia odolná a životaschopná poľnohospodárska prvovýroba, ktorá je však značne ohrozovaná rôznymi environmentálnymi ambíciami Komisie. Ciele, ktoré v júni 2022 navrhla, by mohli spôsobiť pokles európskej poľnohospodárskej produkcie až o 15-51 % (podľa odvetví) a riziko zachovania potravinového zabezpečenia. Vplyv na to majú aj diskusie o medzinárodnej obchodnej politike EÚ, politiky v oblasti hnojív a ich dovozov z tretích krajín, jednotný trh a nepriaznivá geopolitická situácia vo svete.

Sekretariát pripomenul pracovný dokument Komisie Drivers of Food Security (Hnacie sily potravinového zabezpečenia), ktorý bol zverejnený 4. 1. 2023.

Európsky parlament vydal v máji 2023 správu Zaistenie potravinovej bezpečnosti, dlhodobá odolnosť poľnohospodárstva EÚ, podľa ktorej nesmú právne predpisy v rámci EZD spôsobiť pokles európskej produkcie potravín, musia zahŕňať plynulý prechod, čo sa týka načasovania a požiadaviek, a nesmú zvyšovať závislosť od dovozov potravín z tretích krajín. Takisto vyzval Komisiu na predloženie komplexnej stratégie EÚ pre bielkoviny a krmivá a k tomu, aby sa zasadila o cielené využívanie a ďalší rozvoj nových šľachtiteľských techník v poľnohospodárstve. Zároveň vyjadril poľutovanie nad tým, že Komisia predložila legislatívny návrh so záväznými cieľmi na znižovanie pesticídov a vyzval ju, aby zvýšila limity na používanie dusíkatých hnojív pochádzajúcich zo zvieracieho hnoja a aby vypracovala realistický scenár výroby biopalív. Parlament zdôraznil, že je dôležité zaistiť, aby mali poľnohospodári predvídateľný zdroj príjmov a mali možnosť sa svojou činnosťou užiť. Komisia musí podporiť aj rozpočet SPP v rámci VFR.

Sekretariát na záver prezentácie uviedol, že C-C podporujú ciele EÚ, ale je nutné mať k dispozícii také nástroje, ktoré umožnia zachovať stabilnú a dostatočnú produkciu. Zelená dohoda a jej stratégie v dobe svojho vzniku nepočítali s globálnymi krízami a C-C preto vyzývajú EÚ inštitúcie, aby urýchlili poskytnutie nevyhnutných nástrojov európskemu poľnohospodárstvu na dosiahnutie týchto cieľov bez zníženia produkcie.

(Celá prezentácia je priložená v samostatnej prílohe k zápisu v českom jazyku.)

Vystúpenie Gaelle Marionovej, zástupkyne Komisie k environmentálnej udržateľnosti

Zástupkyňa Komisie informovala o rozhodnutí Komisie predĺžiť výnimku z uplatňovania štandardu DPEP 8 (neprodukčné plochy) aj v roku 2024, návrh vykonávacieho nariadenia bol už rozoslaný členským štátom na pripomienkovanie. Akonáhle návrh členské štáty schvália, Komisia pristúpi k jeho formálnemu prijatiu. Vykonávacie nariadenie bude platiť spätne od 1. 1. 2024 a členské štáty, ktoré sa rozhodnú výnimku uplatniť, musia svoje rozhodnutie Komisii oznámiť do 15 dní od vstupu do platnosti.

Diskusia

Zástupkyňa Komisie na početné otázky o nejasnosti nariadenia reagovala, že cieľom bolo nájsť riešenie, ktoré by predstavovalo príležitosť pre členské štáty aj poľnohospodárov tým, že nebude stanovená žiadna minimálna plocha na neprodukčné prvky. Tento rok budú môcť byť na ornej pôde po hlavnej plodine pestované medziplodiny alebo dusík viažuce plodiny, žiadne lehoty na dĺžku pestovania hlavnej plodiny nie sú stanovené. Za environmentálny benefit Komisia považuje to, že medziplodiny aj dusík viažuce plodiny prispievajú k sekvestracii uhlíka v pôde a zvyšujú objem organickej hmoty v pôde. Rozhodnutie Komisie ovplyvní aj vykonávanie štandardu DPEP 7 (striedanie plodín na ornej pôde), čo je podľa Komisie pre poľnohospodárov opäť pozitívne. Takáto zmena nemusí byť rýchle premietnutá do strategického plánu (ale musí k tomu dôjsť) a nebude predmetom povinného schválenia Komisiou.

Uviedla takisto, že pestovanie medziplodín na minuloročných úhoroch nie je povinné, poľnohospodári môžu aj deklarovať neproduktívne plochy (ponechané ladom) alebo môžu oznámiť, že na pôde, ktorá leží ladom, plánujú neskôr v tomto roku pestovať medziplodiny alebo dusík viažuce plodiny, rozhodnutie je na poľnohospodárovi. Pri ekoschémach je situácia zložitejšia, lebo ide o záväzky právne stanovené v strategických plánoch SPP.

Členské organizácie vyjadrili spoločnú zmätenosť a nepochopenie celého procesu, sekretariát preto v spolupráci s Komisiou čo najrýchlejšie pripraví dokument na zodpovedanie základných otázok.

Rôzne

Sekretariát informoval o zasadnutí Európskej rady dňa 1. 2. 2024, počas ktorého bol odsúhlasený balík pomoci Ukrajine vo výške 50 mld. € (pôžičky 33 mld. € a granty 17 mld. €), pričom 1 miliarda € bude alokovaná z rozpočtu SPP. Podľa sekretariátu táto relokácia prostriedkov nebude mať dopad na žiadny z pilierov SPP, lebo ide o rezervné administratívne prostriedky, ale takýto zásah do SPP je varovným signálom.

FR reprezentantka za zaujímavé označila, že zrazu bolo možné v rozpočte SPP nájsť 1 miliardu €, hoci Komisia dlhodobo argumentuje, že nie je možné poskytnúť finančnú podporu sektorom v kritickej situácii, lebo na to nie sú k dispozícii finančné prostriedky.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.